

Комунальний заклад Київської обласної ради
"Чорнобильський медичний фаховий коледж"

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заст. директора
з навчальної роботи

Гетяна САЛЮБУГА

"28" 12 2025 року

Циклова комісія клінічних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
МЕДИЧНА ТА СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Галузь знань:	22. Охорона здоров'я
Спеціальність:	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма:	Лікувальна справа
Освітньо-професійний ступінь:	Фаховий молодший бакалавр
Мова викладання:	Українська

Яготин
2025

Робоча програма Медична та соціальна реабілітація
Для здобувачів освіти за спеціальністю 223 Медсестринство,
Освітньо-професійна програма Лікувальна справа
2023 року

Кравченко Володимир Миколайович, викладач спеціаліст

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма схвалена на засіданні циклової комісії клінічних
дисциплін

Протокол № 1 від "27" 08 2025 року

Голова комісії М Марія ШУЛЛА

Перезатверджено:

20__ рік _____

20__ рік _____

20__ рік _____

20__ рік _____

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо- професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента
Кількість кредитів – <u>ECTS – 3</u>	Галузь знань <u>22 Охорона здоров'я</u> Спеціалізація <u>223 Медсестринство</u>	Нормативна
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-професійна програма <u>Лікувальна справа</u>	Рік підготовки:
		3-й
		Семестр
		6-й
		Лекції:
		20 год
		Практичні:
40 год		
Самостійна робота:		
30 год		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача освіти- 2	Освітньо-професійний ступінь: <i>Фаховий молодший бакалавр</i>	Вид контролю: <i>Диф. залік</i>

2. Мета та завдання освітнього компонента

Робочу програму з освітнього компонента «Медична та соціальна реабілітація» КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» складено для підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійна програма «Лікувальна справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» № 1202 від 08.11.2021 року) на основі освітньо-професійної програми «Лікувальна справа» 2011 року та навчальних планів 2011 року (освітньо-професійна програма «Лікувальна справа» та навчальні плани складено і затверджено в 2023 році).

«Медична та соціальна реабілітація» включає державні, соціально-економічні, психологічні, професійні, педагогічні та інші заходи, спрямовані на запобігання захворюванням, які призводять до тимчасової і стійкої втрати працездатності, та повернення хворих і інвалідів до суспільнокорисної праці. Ефективність їх значною мірою визначається узгодженістю усіх ланок реабілітаційного процесу — установ, які беруть участь у реалізації відповідних заходів.

Одним з розділів реабілітації є фізіотерапія — науково-медична галузь знань про сутність фізіологічної та лікувальної дії фізичних чинників на здоровий і хворий організм та способи їх застосування з лікувально-профілактичною метою.

Фізіотерапія в нашій країні стала важливим елементом державної системи спеціалізованої медичної допомоги населенню, до якої залучені лікарі й молодші медичні працівники різного клінічного профілю.

Проблеми фізіотерапії й курортології входять до загальнодержавного плану наукових досліджень.

У реабілітаційних відділеннях зосереджено різну електронну лікувальну апаратуру, експлуатація якої потребує від молодших медичних працівників знань, дотримання певних правил охорони праці, техніки безпеки під час проведення фізіотерапевтичних процедур.

Оскільки предметом вивчення фізіотерапії є використання фізичних чинників при різних захворюваннях, молодші медичні працівники як кваліфіковані фахівці повинні добре знати основні клінічні освітні компоненти (терапію, хірургію, гінекологію, дитячі хвороби та ін.), фундаментальні (анатомію, фізіологію тощо), основні дисципліни середньої школи (фізику, хімію, біологію). Численні й різноманітні фізичні чинники об'єднано в групи за характерними видами і формами використовуваної енергії (за темами):

1-а група. Постійний гальванічний струм низької напруги.

2-а група. Імпульсні струми низької частоти і низької напруги.

3-я група. Змінні струми високої частоти, високої напруги (дарсонвалізація, ультратон-терапія, індуктотермія).

4-а група. Дія електричними полями ультрависокої частоти (ЕП УВЧ).

5-а група. Дія електромагнітними полями надвисокої частоти (НВЧ-терапія, ДМХ- і СМХ-терапія).

6-а група. Магнітні поля (постійне магнітне поле). Магнітотерапія, змінне (ЗМП), низькочастотне магнітне поле.

7-а група. Електромагнітні коливання світлового діапазону.

8-а група. Механічні коливання середовища.

9-а група. Інгаляційна терапія. Аерозольтерапія. Аероіонотерапія.

10-а група. Атмосферний тиск.

Під час теоретичних занять слід звернути увагу на фізичну характеристику лікувального чинника, механізм його дії, сучасну фізіотерапію, показання, протипоказання до застосування фізіотерапевтичних методів.

Вивчаючи тему «Електролікування», особливу увагу слід звернути на засвоєння здобувачами освіти правильного накладення і фіксації електродів, конденсаторних пластин, випромінювачів, техніки вмикання кожного апарата в електричну мережу і вимикання його, здійснення дозованої дії. Здобувачі освіти повинні бути ознайомлені з окремими методиками проведення процедур електролікування, які застосовують найчастіше: гальванізацією, електрофорезом, діадинамотерапією, терапією синусоїдально-модульованими струмами, електросном, дарсонвалізацією, індуктотермією, ультратон-терапією, УВЧ-терапією, мікрохвильовою терапією. Ознайомлюючись із лікуванням ультразвуком, слід приділити велику увагу фізичній характеристиці, ультразвуковим коливанням, будові й експлуатації сучасних ультразвукових апаратів. Потрібно знати заходи щодо охорони праці.

У процесі вивчення світлолікування слід насамперед ознайомити здобувачів освіти із оптичним спектром, фізіологічними діями різних частин сонячного спектра. Здобувачі освіти на практичних заняттях повинні освоїти методику й техніку визначення біологічної дози опромінювання за схемами, знати формулу перерахунку часу в разі опромінення з різної відстані.

Вивчаючи водолікування, потрібно звернути увагу на водолікувальні процедури, які не потребують спеціальних установок: вологі вкатування, обливання, ванночки для рук і ніг. Під час ознайомлення здобувачів освіти з теплолікуванням звернути увагу на доступність і велику ефективність при різних захворюваннях застосування лікувальної грязі, озокериту, парафіну, піску, глини.

Вивчаючи фізіопрофілактику, потрібно звернути увагу на методики загартовування сонячними, повітряними ваннами, водними процедурами, проведення групового опромінювання ультрафіолетовими променями (УФП) з профілактичною метою у фотаріях; опромінювання ультрафіолетовими променями з метою загартовування і профілактики рахіту, в разі гіповітамінозу дітей у «Будинках немовляти», дитячих будинках,

СК. 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Додаткові спеціальні компетентності (ДСК)

ДСК.1. Здатність до застосування сукупностей принципів надання невідкладної та екстреної медичної допомоги в цивільних умовах постраждалим, забезпечити власну безпеку, виявити фактори, що впливають на стан здоров'я пацієнтів.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН. 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН. 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН. 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН. 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН. 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

РН. 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН. 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН. 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН. 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН. 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН. 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН. 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Після вивчення освітнього компонента *здобувачі освіти повинні знати:*

- загальні принципи організації медичної та соціальної реабілітації;
- завдання лікувально-профілактичних закладів, що здійснюють медико-

- соціальну реабілітацію хворих та інвалідів;
- зміст, завдання індивідуальної програми реабілітації;
 - фізіотерапевтичну апаратуру, передбачену навчальною програмою;
 - методики проведення фізіотерапевтичних процедур, передбачених навчальною програмою;
 - обладнання реабілітаційного відділення (кабінету);
 - заходи щодо охорони праці в галузі, правила техніки безпеки під час роботи в реабілітаційному кабінеті (відділенні);
 - причини електротравм у фізкабінеті;
 - ознаки ураження електричним струмом;
 - вимоги до гідрофільних прокладок, електродів;
 - основні та спеціальні методики електричних процедур;
 - спеціальні та загальні методики світлолікувальних процедур;
 - послідовність вмикання та вимикання фізіотерапевтичних апаратів;
 - методики розміщення електродів;
 - обов'язки медичної сестри водолікарні під час відпускання водолікувальних процедур;
 - класифікацію водолікувальних процедур;
 - методики відпускання: лікувальних ванн, душу (Шарко, циркулярного, висхідного), укутування, обливання й обтирання;
 - обладнання та основні правила роботи душової кафедри;
 - основні види масажу, прийоми масажу;
 - основні форми й засоби ЛФК;
 - правила складання комплексів ЛФК;
 - принципи реабілітації пацієнтів терапевтичного профілю;
 - принципи реабілітації пацієнтів хірургічного, неврологічного профілів;
 - принципи реабілітації в педіатрії та геріатрії.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- надати допомогу в разі електротравми у фізкабінеті;
- накласти електроди під час проведення електропроцедур при різних захворюваннях;
- дозувати величину струму при гальванізації й електрофорезі за густиною струму й площею меншого електрода;
- розрахувати витрату лікарської речовини для електрофорезу;
- обробити електроди перед дарсонвалізацією і після неї;
- провести дарсонвалізацію, УВЧ-терапію;
- дозувати УВЧ-терапію;
- правильно наносити контактне середовище під час проведення процедур із застосуванням ультразвуку;
- обробляти випромінювач після процедури;
- визначати справність, наявність ультразвукових коливань у випромінювачі;
- правильно фіксувати біодозиметр під час визначення біодози;
- визначати біодози при ультрафіолетовому опромінюванні;
- визначати біодозу для дітей;

- проводити загальне й місцеве опромінювання ультрафіолетовими променями дорослим і дітям;
- надавати першу допомогу в разі ускладнень під час лікування електричним струмом і УФП, при анафілактичному шоку;
- обробити ванни, застосувати методику проведення загальнолікувальної ванни;
- застосувати методику проведення лікувальної ванни (гірчичної, скипидарної та хвойної);
- провести теплолікувальні процедури;
- скласти комплекси ранкової гігієнічної гімнастики (РГГ) і комплекси ЛФК при різних захворюваннях;
- провести комплекси ЛФК при різних захворюваннях і комплекси РГГ;
- провести антропометричні вимірювання й функціональні проби;
- визначити руховий режим при призначенні ЛФК і реабілітації хворих;
- організувати місця для проведення занять ЛФК;
- дозувати фізіотерапевтичні процедури;
- правильно увімкнути і вимкнути фізіотерапевтичні апарати під час проведення процедур;
- скласти комплекс реабілітаційних заходів на всіх етапах реабілітації у пацієнтів з різними захворюваннями;
- проводити санітарно-освітню роботу в реабілітаційному відділенні.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

- значення фізіотерапевтичних процедур у профілактиці захворювань;
- перевагу фізіотерапевтичних процедур перед іншими видами фармакологічного лікування;
- принципи організації фізіотерапевтичної допомоги в лікувально-профілактичних закладах;
- принципи організації роботи реабілітаційного відділення, кабінету;
- відповідальність фельдшера на ФАПі під час виконання фізіотерапевтичних процедур;
- спостереження за хворими під час проведення фізіотерапевтичних процедур;
- заходи щодо охорони праці під час роботи у фізкабінеті;
- особливості лікування струмами НВЧ (мікрохвильової терапії), електричним полем УВЧ;
- залежність ефекту процедур від реактивності організму;
- десенсибілізувальну дію фізіотерапевтичних процедур;
- перетворення різних видів енергії в організмі людини під дією фізіотерапевтичних процедур;
- зняття парабіозу фізичними й курортними чинниками;
- курорти України, зокрема АР Крим, країн СНД;
- роль ЛФК і масажу в лікуванні хворих;
- основні завдання медичного контролю;
- реабілітацію, міжнародну співпрацю в галузі реабілітації;
- стан проблеми реабілітації.

3. Програма освітнього компонента

№ п/п	Вид заняття	Зміст	К-ть годин
<i>8 семестр</i>			
1	<i>Лекція</i>	<p style="text-align: center;">Вступ. Організація медико-соціальної реабілітації, основи реабілітації</p> <p style="text-align: center;">Постійний гальванічний струм. Гальванізація. Лікарський електрофорез</p> <p>Реабілітація, визначення, основні її принципи, завдання. Загальна характеристика фізичних чинників, що їх використовують для лікування, реабілітації та профілактики. Розділи фізіотерапії. Розвиток фізіотерапії. Фізіотерапія як складова лікувального комплексу.</p> <p>Сучасні уявлення про механізми дії фізичних чинників (методів лікування).</p> <p>Роль вітчизняних учених у теоретичному обґрунтуванні та розробленні фізичних методів лікування (А.Є. Щербак, П.Г. Мезерницький, С.А. Бруштейн, А.І. Абрикосов, С.Б. Вермель, А.Ф. Парфьонов, А.Р. Киричинський, М.Я. Ясиновський, А.Н. Обросов та ін.).</p> <p>Роль молодших медичних працівників у проведенні фізіотерапевтичних процедур у різних умовах: у лікарнях, поліклініках, санаторіях, профілакторіях, фотаріях, ФАПх, вдома у хворого. Відповідальність медичних працівників за створення високої культури обслуговування хворих: дотримання санітарно-гігієнічних умов і лікувально-охоронного режиму в місцях проведення процедур. Обов'язок молодшого медичного персоналу знати й дотримуватися правил техніки безпеки під час роботи у фізіотерапевтичних відділеннях і кабінетах.</p> <p>Характеристика гальванічного струму. Апарати для гальванізації, принцип будови апаратів. Додаткові пристрої, необхідні для гальванізації: струмонесучі проводи, затискачі, електроди — види електродів для гальванізації, вимоги до електродів. Гідрофільні прокладки — вимоги до прокладок, фіксація прокладок і електродів. Методики накладання електродів під час гальванізації.</p>	2

2	Лекція	<p>Ускладнення під час гальванізації, причини їх. Дозування величини струму під час гальванізації. Фізіологічна і лікувальна дія гальванічного струму. Показання і протипоказання до лікувального застосування гальванізації. Поєднання гальванізації з іншими видами лікування.</p> <p>Лікарський електрофорез. Визначення методу. Теоретичне обґрунтування його застосування. Методика оброблення прокладок (прокладки індиферентні, марковані) для різних лікарських речовин. “Буферні розчини”. Таблиці полярності. Роль полярності електродів. Лікарський електрофорез як електрофармакологічний комплекс і значення в ньому гальванічного струму та його дозування. Особливості й переваги електрофорезу різних лікарських речовин.</p> <p>Фізіологічна та лікувальна дія лікарського електрофорезу. Показання та протипоказання до застосування лікарського електрофорезу, поєднання його з іншими видами лікування.</p> <p>Імпульсні струми низької частоти, низької напруги</p> <p>Характеристика імпульсних струмів. Види імпульсних струмів. Фізіологічна дія імпульсних струмів залежно від виду струму.</p> <p><i>Електросон.</i> Визначення методу. Фізична характеристика струму, який використовується для електросну. Техніка проведення процедур. Механізм фізіологічної та лікувальної дії електросну. Показання і протипоказання.</p> <p><i>Електродіагностика та електростимуляція м'язів.</i> Види струму, що використовуються за цим методом. Апарати для електродіагностики й електростимуляції (УЗИ-1, АСМ-3, “Стимул-1”, “Тонус-1” та ін.). Види електростимуляції. Техніка та методики електростимуляції. Показання і протипоказання.</p> <p><i>Діадинамотерапія.</i> Фізична характеристика діадинамічних струмів. Фізіологічна дія, лікувальна дія діадинамічних струмів. Апарати для лікування діадинамічними струмами — “СНИМ-1”, “Диадинамик”, “Биопульсар”, “Тонус-1”, “Стимул-1” та ін. Методика діадинамотерапії. Показання і</p>	2
---	--------	---	---

3	<p>Самостійна робота</p> <p>Лекція</p>	<p>протипоказання.</p> <p><i>Синусоїдальні модульовані струми.</i> Фізична характеристика. Фізіологічна дія. Апарати “Ампліпульс-3”, “Ампліпульс-3Т”, “Ампліпульс-4”. “Ампліпульс-5”. Техніка й методика процедур. Показання і протипоказання для ампліпульстерапії</p> <p><i>1.Електростимуляція м’язів — види, техніка та методики, показання, протипоказання.</i></p> <p>Електричний струм високої напруги і частоти. Електричне і магнітне поля</p> <p><i>Дарсонвалізація.</i> Характеристика струму. Визначення методу. Апарати для місцевої дарсонвалізації. Апарати “Искра-1”, “Искра-2”. Особливості будови електродів. Фізіологічна і лікувальна дія струмів д’Арсонваля. Техніка безпеки під час проведення дарсонвалізації. Сумісність з іншими лікувальними методами. Показання та протипоказання для дарсонвалізації.</p> <p><i>Ультратонтерапія.</i> Діючий чинник ультратонтерапії. Біологічна і терапевтична дія ультратонтерапії. Апарати для проведення ультратонтерапії. Електроди. Показання і протипоказання до ультратонтерапії.</p> <p><i>Індуктотермія.</i> Визначення методу. Апарати ДКВ-1, ДКВ-2, ИКВ-4, індуктори для проведення індуктотермії, індуктор з налаштованим контуром, що приєднується до апаратів УВЧ портативних. Фізіологічна та лікувальна дія. Показання і протипоказання. Сумісність із іншими фізичними методами. Електричне поле ультрависокої частоти (ЕП УВЧ).</p> <p>Лікувальний чинник у методі лікування УВЧ. Апарати портативні, апарати стаціонарні, конденсаторні пластини, їхня форма, розмір. Методики розміщення електродів. Повітряний зазор, його розміри і значення. Дозування. Техніка безпеки під час проведення УВЧ. Проведення УВЧ: показання і протипоказання.</p> <p>Імпульсне електричне поле УВЧ. Особливості його дії. Апарати УВЧ “Импульс-2”, “Импульс-3”. Показання і протипоказання до імпульсного УВЧ.</p>	<p>2</p> <p>2</p>
---	--	---	-------------------

		<p><i>Мікрохвильова терапія (НВЧ-терапія).</i> Лікувальний чинник НВЧ-терапії. Апарати для сантиметрової терапії: “Луч-2”, “Луч-3”, “Луч-58”, “Луч-58М”; для дециметрової терапії: “Ромашка”, “Волна-2”. Випромінювачі з повітряним і керамічним наповненням і порожнинні. Фізіологічна та лікувальна дія дециметрової й сантиметрової терапії. Техніка безпеки під час роботи з апаратами мікрохвильової терапії. Основні правила експлуатації апаратів. Показання і протипоказання. Сумісність з іншими видами фізіотерапії.</p> <p><i>Франклінізація.</i> Визначення методу. Фізіологічна дія. Апарати. Фізична характеристика. Основні правила і техніка безпеки під час експлуатації апаратів. Методика загальної і місцевої франклінізації. Показання й протипоказання.</p> <p><i>Магнітотерапія.</i> Метод лікування ПМП і ЗМП. Апарати: постійного магнітного поля, змінного магнітного поля — “Полюс-1”, “Полюс-101”, “Магнетайзер”, “Ронефор”. Фізіологічна і лікувальна дія магнітного поля. Техніка проведення процедур. Показання та протипоказання до магнітотерапії. Ознайомлення з новими методами фізіотерапії: магнітно-резонансна терапія, киснево-синглетна терапія, мезодієнцефальна модуляція.</p>	
	<i>Самостійна робота</i>	<p><i>1. Магнітотерапія — постійне та змінне магнітні поля: механізм дії, техніка, методика процедур, показання, протипоказання.</i></p>	2
	<i>Самостійна робота</i>	<p><i>1. Лікування ультразвуком — механізм дії, дозування, техніка, методика процедур, показання, протипоказання.</i></p>	2
		<p><i>1. Аерозольотерапія — аерозолі й електроаерозолі, аероіонотерапія.</i></p>	
4	<i>Лекція</i>	<p>Світлолікування. Фізіопротілактика</p>	2
		<p>Фізичні основи світлолікування. Оптична галузь електромагнітних хвиль. Сонячний спектр. Інфрачервоне, видиме й ультрафіолетове випромінювання. Характеристика ДУФ- і КУФ-випромінювання. Теплова і фотохімічна їх дія. Основні закони випромінювання. Калоричні та</p>	

люмінесцентні джерела світла. Поглинання променистої енергії.

Біологічна дія оптичної області окремих частин інфрачервоного, видимого та ультрафіолетового, у тому числі ДУФ- і КУФ-випромінювання. Теплова та ультрафіолетова еритеми.

Штучні джерела світла. Опромінювач інфрачервоного випромінювання (ЛІК-5), опромінювач видимого випромінювання “Соллюкс” — стаціонарний, портативний, настільний. Світлотеплова ванна: загальна й місцева. Лампа Мініна. Будова й правила експлуатації опромінювачів. Техніка безпеки під час роботи з ними. Показання і протипоказання до застосування інфрачервоних і видимих променів.

Опромінювачі ультрафіолетового випромінювання. Опромінювачі з джерелом інтегрального УФ-випромінювання, опромінювач пересувний еритемний, опромінювач пересувний бактерицидний, опромінювач для локального впливу на слизову оболонку, селективні джерела УФП-випромінювання, дугові бактерицидні й люмінесцентні еритемні лампи. Методи дезінфекції повітря в приміщеннях і предметів. Профілактичне використання УФ-випромінювання. Фотарії.

Загальне УФО (за схемами), місцеве опромінювання, варіанти місцевого опромінювання. Ускладнення, що виникають у разі недотримання правил техніки безпеки під час роботи з УФ-променями. Показання та протипоказання для УФО.

Методики УФО при різних захворюваннях (окремі методики): на бронхіальну астму, пневмонію, бронхіт, радикуліт, суглобів, при пораненнях, травмах, бешисі. Профілактика інфекційних захворювань, рахіту.

Лазерна терапія, принцип дії. Застосування лазерного випромінювання при різних захворюваннях. Заходи з техніки безпеки під час роботи з лазерним випромінюванням.

Фізіопрофілактика. Загальне поняття про фізіопрофілактику в загальній системі реабілітації. Основні засоби фізіопрофілактики — природно преформовані, фізичні чинники. Їх значення для загартовування і оздоровлення населення.

Фізіопрофілакторії, їх облаштування і обладнання.

Фотарії. Типи фотаріїв, їх облаштування,

6	Самостійна робота	<p>1. Санаторно-курортне лікування, курорти України.</p> <p>1. Кліматотерапія — види, діючі чинники.</p>	2
	Лекція	<p>Основи ЛФК. Форми і засоби ЛФК. Основи медичного контролю</p> <p>Зміст методу ЛФК. Основи фізіологічного і терапевтичного впливу вправ на організм хворого. Норми і засоби ЛФК. Окремі методики ЛФК при захворюваннях серцево-судинної системи, захворюваннях і травмах нервової системи, опорно-рухового апарату, травної системи, органів жіночої статеві сфери, при захворюваннях у людей літнього віку, у разі порушення обміну речовин.</p> <p>Особливості ЛФК у дитячому віці.</p> <p>Значення ЛФК і фізичних чинників для реабілітації хворих. Показання і протипоказання до призначення різних форм ЛФК.</p> <p>Основні розділи та організація медичного контролю, функціональні обов'язки молодшого медичного персоналу:</p> <ul style="list-style-type: none"> — організація медичного контролю в спортивних групах, лікувально-фізкультурних диспансерах, стаціонарах і поліклініках, під час тренувань; — медико-санітарні, спортивні змагання, заходи профілактики травматизму на заняттях фізичною культурою і спортом; — санітарно-освітня робота, пропаганда фізкультури і спорту. Санітарно-гігієнічне обстеження місць проведення занять із фізичної культури. 	2
	Самостійна робота	<p>1. Основи медичного контролю.</p>	2
	Самостійна робота	<p>Організація роботи кабінету ЛФК, вимоги до кабінету, режими руху</p> <p><i>1. Організація роботи кабінету ЛФК. Рухові режими.</i></p>	2
	Самостійна робота	<p>Спеціальні методики ЛФК, особливості ЛФК при різних захворюваннях та після травм</p>	4

		<p><i>1. Спеціальні методики ЛФК під час проведення реабілітації пацієнтів з різними захворюваннями та після травм.</i></p> <p>Масаж. Види масажу. Вплив масажу на органи і системи. Значення масажу в реабілітації хворих</p> <p>Види і засоби масажу. Анатомо-фізіологічні особливості масажу. Гігієнічні основи масажу. Правила масажу і техніка. Показання , протипоказання. Загальна методика і техніка лікувального масажу. Основні та допоміжні прийоми погладжування, розтирання, розминання і вібрації.</p>	2
	Самостійна робота	<p><i>1. Види і засоби масажу. Правила масажу і техніка. 2. Гігієнічні основи масажу, показання, протипоказання.</i></p>	6
8	Лекція	<p>Визначення поняття “реабілітація”. Етапи реабілітації. Обсяг і значення реабілітації для окремої особистості та суспільства</p> <p>Визначення поняття “реабілітація”. Курт Вінтер: “Реабілітація — це цілеспрямована діяльність колективу в медичному, педагогічному, соціальному та економічному аспектах з метою збереження, відновлення й підвищення здатності людини брати активну участь у суспільному житті”.</p> <p><i>Етапи реабілітації:</i> а) повне одужання; б) часткове одужання; в) компенсація при обмеженомувилікуванні або відсутностівилікування; г) заміщення (ортопедичне чи хірургічне) за відсутностівилікування.</p> <p>Відновлення адаптації до повсякденного і фахового життя. Лікування вихованням і функціональне лікування (стимулювання волі до діяльності). Трудотерапія. Залучення до трудового процесу. Диспансерне обслуговування реабілітованих.</p> <p>Обсяг і значення реабілітації для окремої</p>	2

9	Лекція	<p>особистості й суспільства. Аспекти в сфері реабілітації.</p> <p>Основні принципи реабілітації. Стан проблем реабілітації. Міжнародні зусилля, спрямовані на вирішення проблеми реабілітації (ООН, ВООЗ та інші спеціальні організації) Види реабілітації. Види активаційної терапії.</p> <p>Міжнародні зусилля, спрямовані на вирішення проблеми реабілітації хворих:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Організація Об'єднаних Націй (ООН); — Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ); — інші спеціальні організації ООН: — міжнародна організація праці; — ЮНЕСКО; — ЮНІСЕФ. <p>Міжнародна співпраця у сфері реабілітації. Стан проблеми реабілітації. Види реабілітації (педагогічна, медична, соціальна, фахова). Комплексна реабілітація. Аспекти медичної реабілітації. Значення й можливості активаційної терапії (особливо трудотерапії). Підготовка медичного персоналу для роботи в системі реабілітації. Необхідні реабілітаційні заклади:</p> <ul style="list-style-type: none"> — можливості лікарні загального профілю; — необхідність у закладах спеціалізованого й високоспеціалізованого лікування. Ступенева (етапна) програма реабілітації. Етапи. Організація центрів медичної реабілітації. 	2
	Самостійна робота	<p><i>1. Види реабілітації, види активаційної терапії. 2. Реабілітація пацієнтів з різними захворюваннями.</i></p>	6
10	Лекція	<p>Реабілітація пацієнтів з різними захворюваннями</p> <p>Основні завдання відновного лікування при захворюваннях і травмах головного мозку. Відновлення порушених функцій.</p> <p>Реабілітаційні заходи при пошкодженнях грудної клітки, органів черевної порожнини, кінцівок, травмах хребта і таза; функціональні</p>	2

1	Практичне заняття	<p>розлади, тимчасова втрата працездатності, інвалідність після оперативних втручань.</p> <p>Основні принципи та методики реабілітації пацієнта на різних етапах. Роль фізичних факторів у комплексі лікувально-профілактичних заходів. Застосування фізіотерапевтичних методів, ЛФК та масажу в лікуванні та профілактиці пацієнтів із патологією органів дихання, кровообігу, травлення, сечовиділення, ендокринної системи та професійними захворюваннями.</p> <p>Значення фізичної, психологічної, трудової реабілітації.</p> <p>Охорона праці у відділеннях реабілітації Постійний гальванічний струм. Гальванізація. Лікарський електрофорез</p> <p>Організація фізіотерапевтичної допомоги в лікувально-профілактичних закладах (у ФАПі, дільничній лікарні, районній лікарні, поліклініці, санаторіях, удома у хворого).</p> <p>Організація роботи у відділеннях відновного лікування.</p> <p>Обладнання фізіотерапевтичного відділення (кабінету). Охорона праці, техніка безпеки у фізкабінеті. Обов'язки молодших медичних працівників фізкабінету. Вимоги до фізіотерапевтичної апаратури. Документація фізкабінету. Заходи щодо охорони праці у фізкабінеті.</p> <p>Причини електротравм у фізкабінеті. Перша допомога в разі електротравми.</p> <p>Вивчення інструкцій з техніки безпеки під час роботи з апаратурою електро- і світлолікувальних кабінетів, ознайомлення з обов'язками медичного персоналу, правилами поведінки хворих під час проведення процедури.</p> <p>Апарати для гальванізації АГН-32, АГП-33, "Поток-Г". Вимоги до гідрофільних прокладок. Оброблення прокладок. Види електродів для гальванізації, вимоги до електродів, фіксація електродів (бинти, бинти еластичні, бинти гумові, мішечки з піском). Методики розміщення електродів. Дозування величини струму під час гальванізації, розрахунок величини струму під час гальванізації за</p>	4
---	-------------------	--	---

2	Практичне заняття	<p>його густиною та площею меншого електрода.</p> <p>Ускладнення під час проведення гальванізації: сухість шкіри, лущення шкіри, тріщини шкіри, висипка на шкірі під прокладками з електродами, опіки шкіри. Причини ускладнень, допомога в разі ускладнень.</p> <p>Вимоги до прокладок для електрофорезу (індиферентні, марковані, “+”, “-”, літерне маркування). Методика кип’ятіння гідрофільних прокладок для різних лікарських речовин. “Буферні розчини”, спеціальні методики гальванізації й електрофорезу: гальванізація та електрофорез хребта, гальванічний комір, гальванічний комір за методом Щербака, загальна гальванізація та електрофорез за методом Вермеля, чотирикамерна гальванічна ванна. Особливості проведення гальванізації й електрофорезу в дітей, голови і обличчя в дорослих. Розрахунок лікарської речовини для електрофорезу.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка кабінету до роботи; — перевірка справності апаратури, наявності всього необхідного для проведення процедур; — ознайомлення хворих з правилами поведінки під час процедури; — підготовка документації кабінету. — підготовка гідрофільних прокладок для гальванізації та електрофорезу; — підготовка електродів для електрофорезу; — правильне накладання електродів поздовжньою, поперечною, поперечно-діагональною методиками; фіксування електродів; — уміння перевірити справність гальванічного апарата, увімкнути і вимкнути його; — розраховування сили струму під час гальванізації; — визначення витрати лікарської речовини; — виписування фізіотерапевтичного рецепту; — проведення гальванізації та електрофорезу під керівництвом викладача. <p>Імпульсні струми низької частоти, низької напруги</p> <p>Апарати для електростимуляції. Гідрофільні прокладки для електростимуляції, вимоги до</p>	4
---	-------------------	---	---

прокладок. Електроди для електростимуляції (види), види електростимуляції, методики електростимуляції.

Електросон. Апарати для електросну: ЭС-2, ЭС-3, ЭС-4Т. Особливості будови електродів для електросну, вимоги до гідрофільних прокладок для електросну. Методика проведення електросну. Вимоги до кабінету електросну.

Діадинамічні струми. Апарати для лікування діадинамічними струмами “СНИМ-1”, “Диадинамик”, “Биопульсар”, “Модуль-717”, “Тонус-Г” та ін. Вимоги до гідрофільних прокладок, електродів для ДД-терапії. Фіксація електродів. Методики накладення електродів. Дозування величини струму при ДД-терапії.

Синусоїдальні модульовані струми (СМС). Апарати для СМС (ампліпульстерапії): “Амплипульс-3”, “Амплипульс-3Т”, “Амплипульс-4”, “Амплипульс-5”. Вимоги до гідрофільних прокладок і електродів, методика проведення СМС (ампліпульстерапії). Дозування.

Практичні навички:

- підготовка, оброблення прокладок для проведення електродіагностики, електростимуляції, електросну, діадинамотерапії, СМС (ампліпульстерапії);
- уміння правильно розміщувати гідрофільні прокладки, електроди під час проведення процедур із застосуванням імпульсних струмів низької частоти;
- уміння дозувати електричний імпульсний струм низької частоти під час проведення процедур;
- уміння підготувати і налагодити електроди для проведення процедур діадинамотерапії та ампліпульстерапії;
- лікування діадинамічними і синусоїдальними модульованими струмами в разі захворювання суглобів, хребта, кінцівок;
- уміння підготувати електрод-маску для проведення електросну;
- уміння точно дозувати процедури і доглядати хворих;
- ведення обліку та оформлення проведених процедур.

3	Практичне заняття	<p style="text-align: center;">Електричний струм високої напруги і частоти. Електричне і магнітне поля</p> <p>Робота в кабінеті лікування електричним струмом і полями високої частоти.</p> <p>Оволодіння технікою роботи з апаратурою, методикою дарсонвалізації, ультратонтерапії, електричного УВЧ-поля, особливості мікрохвильової терапії.</p> <p>Вивчення правил роботи з апаратами магнітотерапії, франклінізації.</p> <p>Особливість техніки безпеки під час роботи з апаратами ультрависокочастотної терапії.</p> <p><i>Дарсонвалізація.</i> Апарати: “Искра-1”, “Искра-2”. Особливості будови електродів, оброблення електродів перед процедурою і після неї. Оброблення електродів після порожнинних процедур. Методики проведення дарсонвалізації: контактна, контактна порожнинна, дистанційна. Дозування при дарсонвалізації. Окремі методики дарсонвалізації (ділянки коміра та ін.).</p> <p><i>Індуктотермія.</i> Апарати: “ДКВ-1”, “ДКВ-2”, “ИКВ-4”. Електроди-індуктори, види індукторів. Техніка безпеки під час проведення індуктотермії. Техніка і методика проведення індуктотермії, повітряний зазор і його значення. Дозування повітряного зазору. Сумісність індуктотермії з іншими процедурами.</p> <p><i>Електричне поле ультрависокої частоти (ЕП УВЧ).</i> Апарати портативні й стаціонарні. Заходи охорони праці медичних працівників під час роботи з ЕП УВЧ, екранізуючі кабінки. Конденсаторні пластини. Методики розміщення, значення величини повітряного зазору, налаштування в резонанс. Техніка й методика проведення УВЧ, особливості проведення УВЧ дітям. Дозування УВЧ. Техніка проведення процедур в разі наявності гіпсових, мазевих і вологих пов’язок. Проведення УВЧ з налаштованим контуром, ЭВТ-1, до апаратів УВЧ-4, УВЧ-62, УВЧ-66, УВЧ-30.</p> <p>Імпульсне УВЧ, апарати: “Импульс-2”, “Импульс-3”, УВЧ-И-1.</p> <p>Окремі методики УВЧ.</p> <p><i>Мікрохвильова терапія.</i> Апарати СМХ-терапії:</p>	4
---	-------------------	---	---

		<p>“Луч-58”, “Луч-2”, “Луч-3”; ДМХ-терапії: “Ромашка”, “Волна-2”. Випромінювачі до апаратів. Методики проведення мікрохвильової терапії (дистанційна, контактна, контактна порожнинна). Оброблення електродів. Дозування мікрохвильової терапії.</p> <p><i>Франклінізація.</i> Апарати. Основні правила й техніка безпеки під час проведення процедур. Методика загальної і місцевої франклінізації.</p> <p><i>Магнітотерапія.</i> Апарати. Техніка та методика проведення магнітотерапії.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — вміння підготувати і налаштувати електроди для проведення: — місцевої дарсонвалізації ділянки коміра; — індуктотерапії нирок, хребта, кінцівок; — електричного УВЧ-поля на лице, суглоби, грудну клітку, а також дітям (контроль за наявністю ЕП); — мікрохвильової терапії надвисокої частоти на попереk, суглоби, кінцівки. <p>Лікування ультразвуком. Інгаляційна терапія. Аерозольтерапія</p> <p>Апарати: стаціонарні — УТС-1, УТС -1М, портативні — УТП -1, УТП-3, ЛОР-3, УЗТ 101, 102, 103, 104 (нові апарати — сучасні: “Тошиба” — Японія; “Радмир” — Україна, “Филипс” — Німеччина, “Модисон” — Хорватія).</p> <p>Перевірка роботи двома способами, контактні середовища, роль контактного середовища, методика проведення ультразвукової терапії, контактна (рухова, нерухова), провідна. Дозування ультразвукової терапії. Заходи з охорони праці, техніка безпеки. Фонофорез: техніка і методика проведення. Застосування ультразвуку для діагностики захворювань.</p> <p>Ознайомлення з обладнанням кабінету аерозольтерапії, апаратурою, лікарськими засобами. Послідовність роботи на інгаляторах. Дотримання техніки безпеки під час роботи з апаратурою.</p> <p>Проведення процедури на самому собі або на</p>	
4	Практичне заняття		2

5	Практичне заняття	<p>хворих.</p> <p><i>Інгаляційна терапія.</i> Аерозолі та електроаерозолі. Аеройнотерапія. Аеронейонізація: прилади для штучної йонізації повітря, дозування. Генератори аерозолей та електроаерозолей. Дозування. Апарати інгаляційної терапії. Техніка і методика проведення процедури. Роль молодших медичних працівників під час проведення інгаляцій.</p> <p>Ознайомлення з приладами для штучної йонізації повітря, з генераторами аерозолей і електроаерозолей. Проведення процедур.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — вміння перевірити наявність ультразвуку, що виробляється випромінювачем; — вміння підготувати місце озвучування; — проведення УЗ-процедури на кінцівки, попереки, суглоби, при гінекологічних захворюваннях; — оволодіння послідовністю вмикання і вимикання апаратів ультразвукової терапії; — готування лікувальної суміші; — налагодження інгаляційного апарата; — вміння проводити інгаляцію носа, горла. <p>Світлолікування. Фізіопрофілактика</p> <p><i>Світлолікування.</i> Ознайомлення з апаратами світлолікування: апаратами інфрачервоних променів, видимих променів, УФ-променів (лампа “ЛІК-5”, лампи “Соллюкс”), світлотепловими ваннами, лампою Мініна, штучними джерелами УФО (інтегрального випромінювання, опромінювачів пересувних еритемних бактерицидних). Техніка безпеки під час роботи з УФ-променями та лазерним випромінюванням. Техніка й методика визначення біодози за допомогою дозиметра Горбачова. Особливості визначення біодози для дітей. Загальне опромінювання з профілактичною метою у фотаріях. Вимоги до фотарію. Методики загального, індивідуального опромінювання за схемами. Варіанти місцевого опромінювання. Опромінювання носа і глотки в дітей. Вмикання і вимикання опромінювача. Проведення біодози одне одному або хворим. Правила техніки безпеки в разі опромінювання УФ-променями.</p>	4
---	-------------------	--	---

6	Практичне заняття	<p>Профілактика ускладнень.</p> <p><i>Фізіопрофілактика.</i> Облаштування й обладнання фізіотерапевтичного майданчика. Техніка проведення повітряних і сонячних ванн.</p> <p>Фотарій та його облаштування. Техніка проведення групових загальних ультрафіолетових опромінювань дорослих і дітей.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення еритемної дози опромінювання; — проведення місцевих процедур лікування УФ-випромінюванням при бронхіті, попереково-крижовому радікуліті, бешисі, захворюваннях суглобів, носової частини горла; — налагодження апаратури для проведення загального УФО; — виконання процедур за допомогою солюкс-лампи, лампи Мініна та інфрачервоного випромінювача, а також загальної або місцевої електросвітлової ванни. <p>Теплолікування. Водолікування.</p> <p>Грязелікування. Санаторно-курортне лікування</p> <p>Практичні заняття (проводяться там, де є вода-та теплолікувальні заклади).</p> <p><i>Водолікування.</i> Ознайомлення з оснащенням водо-, теплолікувальних відділень, методикою приготування різних типів ванн, технікою безпеки під час проведення лікувальних процедур.</p> <p>Вимоги до водолікарні. Обов'язки молодших медичних працівників під час проведення водолікувальних процедур. Гігієнічне оброблення ванни. Методика відпускання хвойної, скипидарної, гірчичної ванн, душу Шарко, висхідного промежинного душу, циркулярного. Методика обливання, обтирання, укутування.</p> <p><i>Грязелікування.</i> Ознайомлення з технікою грязелікувальних процедур, особливостями приготування грязьових (піхвових, ректальних) тампонів та їх застосуванням. Зберігання і регенерація грязі.</p> <p>Методики грязьових аплікацій (місцеві й загальні). Дозування грязелікувальних процедур (температура, тривалість за часом, кількість процедур на курс лікування).</p>	4
---	-------------------	---	---

7	Практичне заняття	<p>Методика гальвоногрязелікування і гідрогальванізації. Техніка безпеки під час проведення лікувальних процедур.</p> <p><i>Лікування парафіном, озокеритом.</i> Методика нагрівання парафіну й озокериту. Методика лікування парафіном, озокеритом (кюветно-аплікаційна, серветково-аплікаційна, нашарування, метод ванночок з парафіну й озокериту, парафіново-масляна суміш за методикою Лепського, тампони піхвові). Дозування процедур.</p> <p><i>Глинолікування.</i> Методика нагрівання глини. Техніка й методика процедур із застосуванням глини. Дозування.</p> <p><i>Лікування піском.</i> Попереднє оброблення піску. Техніка і методика процедур із застосуванням піску. Дозування процедур. Освоєння всіх процедур під керівництвом викладача.</p> <p><i>Санаторно-курортне лікування.</i> Сучасне поняття про курорт. Вивчення курортних чинників. Використання курортних чинників. Нові лікувальні методики та їх впровадження в курортну практику. Механізм дії курортних чинників. Курорти України, зокрема АР Крим, СНД. Кліматичні, бальнеологічні, грязьові курорти. Курорти місцевого значення. Дитячі курорти та їх особливості. Принцип відбору хворих на курортне лікування.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — уміння гігієнічно обробити ванну; — уміння підготувати місцеві та загальні ванни (повітряну або кисневу, ароматичну, хлоридно-натрієву або з морської солі, йодобромну, скипидарну); — уміння підготувати парафін або озокерит до проведення процедури аплікаційним методом; — уміння виконати процедуру на хребті, суглобах, грудній клітці, кінцівках. <p>Організація роботи кабінету ЛФК, вимоги до кабінету, режими руху</p> <p>Спеціальні методики ЛФК, особливості ЛФК при різних захворюваннях та після травм</p> <p>Масаж. Види масажу. Вплив масажу на органи і системи. Значення масажу в реабілітації хворих</p>	4
---	-------------------	---	---

		<p>Самостійна робота на апаратах під керівництвом лікаря, викладача.</p> <p>Організація місця (палата, кабінет, зал, майданчик на відкритому повітрі тощо) для проведення занять з ЛФК, масажу.</p> <p>Демонстрація обладнання та інвентарю кабінету ЛФК і масажу, можливості їх використання.</p> <p>Вимоги до кабінету ЛФК, обладнання, документації кабінету. Режими рухів під час виконання ЛФК і реабілітації хворих. Основні антропометричні обстеження:</p> <ul style="list-style-type: none"> — вимірювання маси тіла і зросту; — вимірювання окружності грудної клітки; — визначення життєвої місткості легенів (спірометрія); — ручна динамометрія; — визначення життєвого індексу, зросто-вагового індексу — індексу Кетль; — заповнення індивідуальної картки хворого, який займається ЛФК, облік хворих (згідно з журналом або щоденником кабінету ЛФК і масажу), облік праці масажиста чи методиста ЛФК. <p>Складання комплексів ранкової гігієнічної гімнастики (РГГ) для студентів.</p> <p>Складання комплексів ЛФК і призначення фізіотерапевтичних процедур при різних захворюваннях: серцево-судинної, дихальної, травної, нервової систем тощо для реабілітації хворих.</p> <p>Складання й креслення фізіологічної кривої для призначення комплексів ЛФК.</p> <p>Складання комплексів коригувальної гімнастики в разі порушення постави, при сколіозі, плоскостопості, клишоногості в дітей для формування склепіння стопи.</p> <p>Проведення різних комплексів ЛФК з урахуванням режиму рухів під керівництвом викладача або інструктора з лікувальної фізкультури.</p> <p>Техніка основних прийомів масажу за методикою Вербова: погладження, розтирання, розминання, вібрація. Додаткові прийоми масажу. Загальний масаж. Техніка масажу окремих частин тіла (голови, шиї, обличчя, грудей, живота, верхніх і нижніх кінцівок). Підготовка хворого до масажу. Підготовка масажиста. Навчання прийомам масажу</p>	
--	--	---	--

8	Практичне заняття	<p>один одного.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — підготовка місця для проведення масажу; — виконання основних і допоміжних прийомів масажу; — масаж хребта, поперекової ділянки хребта, кінцівок, суглобів, ділянки коміра. <p>Види реабілітації. Види активаційної терапії. Реабілітація пацієнтів з хірургічними захворюваннями</p> <p>Визначення комплексу реабілітаційних заходів до та після операцій на органах грудної та черевної порожнин, органах малого таза, судинах, гінекологічних захворюваннях.</p> <p>Визначення комплексу реабілітаційних заходів у випадку травм, вивихів верхніх та нижніх кінцівок, грудної клітки, таза, а також при дефектах постави, сколіозі, плоскостопості.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення етапів медико-соціальної реабілітації та складання комплексу заходів у пацієнтів хірургічного, травматологічного, профілів. — провести санітарно-освітню роботу з пацієнтами, їх рідними та близькими; — оформити індивідуальну карту пацієнта та відповідну документацію для скерування на МСЕК, до відділення соціального захисту; — дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму та професійної безпеки під час проведення реабілітаційних заходів. 	4
9	Практичне заняття	<p>Реабілітація пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів і систем та неврологічними захворюваннями</p> <p>Складання комплексу реабілітаційних заходів у пацієнтів терапевтичного профілю: при інфаркті міокарда, гіпертонічній хворобі, ІХС, пневмонії, бронхіальній астмі, гастриті, виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки, цукровому</p>	4

10	Практичне заняття	<p>діабеті, гломеруло-, пієлонефриті.</p> <p>Складання комплексу реабілітаційних заходів при захворюваннях і травмах периферичної нервової системи, інсульті, парезах і паралічах, попереково-крижовому радикуліті.</p> <p>Практичні навички:</p> <ul style="list-style-type: none"> — визначення етапів медико-соціальної реабілітації та складання комплексу заходів у пацієнтів терапевтичного, неврологічного профілів. — провести санітарно-освітню роботу з пацієнтами, їх рідними та близькими; — оформити індивідуальну карту пацієнта та відповідну документацію для скерування на МСЕК, до відділення соціального захисту; — дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму та професійної безпеки під час проведення реабілітаційних заходів. <p>Відновне лікування та реабілітація пацієнтів у педіатрії та геріатрії</p> <p>Особливості проведення комплексів реабілітації в педіатрії та геріатрії.</p> <p>Скласти комплекс реабілітаційних заходів для дітей різної вікової категорії із захворюваннями опорно-рухового апарату (кривошиї, дисплазії кульшових суглобів, порушеннях постави, клишоногості, плоскостопості), неврологічними (ДЦП, вродженими та набутими захворюваннями нервової системи), хірургічними захворюваннями.</p> <p>Скласти комплекс реабілітаційних заходів для пацієнтів з деструктивно-дегенеративними захворюваннями опорно-рухового апарату (ревматоїдному артриті, деформівному остеоартрозі, остеопорозі тощо), атеросклеротичними ураженнями судин кінцівок, серця, центральної нервової системи, внутрішніх органів, порушеннями обміну речовин (цукровому діабеті, подагрі, гіпо- та гіпертиреозі, ожирінні), ферментативними порушеннями системи органів травлення (атрофічному гастриті, хронічному панкреатиті), зниженні реактивності організму.</p> <p>Практичні навички:</p>	3
----	-------------------	---	---

		<ul style="list-style-type: none">— визначення етапів медико-соціальної реабілітації та складання комплексу заходів у дітей і пацієнтів літнього віку;— провести санітарно-освітню роботу з пацієнтами, їх рідними та близькими;— оформити індивідуальну карту пацієнта та відповідну документацію для скерування на МСЕК, до відділення соціального захисту;— дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму та професійної безпеки під час проведення реабілітаційних заходів. <p>Диференційований залік</p>	1
--	--	---	---

4. Структура освітнього компонента

№ п/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
1	Вступ. Організація медико-соціальної реабілітації, основи реабілітації	1	1	—	—
2	Охорона праці у відділеннях реабілітації	2	—	2	—
3	Електролікування				
3.1	Постійний гальванічний струм. Гальванізація. Лікарський електрофорез	3	1	2	—
3.2	Імпульсні струми низької частоти, низької напруги	8	2	4	2
3.3	Електричний струм високої напруги і частоти. Електричне і магнітне поля	8	2	4	2
4	Лікування ультразвуком. Інгаляційна терапія. Аерозольтерапія	6	—	4	2
5	Світлолікування. Фізіопрофілактика	8	2	4	2
6	Теплолікування. Водолікування. Грязелікування. Санаторно-курортне лікування	8	2	4	2
7	Лікувальна фізкультура (ЛФК)	2			2
7.1	Основи ЛФК. Форми і засоби ЛФК. Основи медичного контролю	2	2	—	—
7.2	Організація роботи кабінету ЛФК, вимоги до кабінету, режими руху	3	—	1	2
7.3	Спеціальні методики ЛФК, особливості ЛФК при різних захворюваннях та після травм	5	—	1	4
8	Масаж. Види масажу. Вплив масажу на органи і системи. Значення масажу в реабілітації хворих	10	2	2	6
9	Реабілітація				
9.1	Визначення поняття “реабілітація”. Етапи реабілітації. Обсяг і значення реабілітації для окремої особистості та суспільства	2	2	—	—
9.2	Основні принципи реабілітації. Стан проблеми реабілітації. Міжнародні зусилля, спрямовані на вирішення проблеми реабілітації (ООН, ВООЗ та інші спеціальні організації) Види реабілітації. Види активаційної терапії.	2	2	—	

№ п/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
9.3	Реабілітація пацієнтів з різними захворюваннями Диференційований залік	20	2	12	6
	Усього	90	20	40	30

5. Теми лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>6 семестр</i>		
1	Вступ. Організація медико-соціальної реабілітації, основи реабілітації. Постійний гальванічний струм. Гальванізація. Лікарський електрофорез	2
2	Імпульсні струми низької частоти, низької напруги	2
3	Електричний струм високої напруги і частоти. Електричне і магнітне поля	2
4	Світлолікування. Фізіопрофілактика	2
5	Теплолікування. Водолікування. Грязелікування. Санаторно-курортне лікування	2
6	Основи ЛФК. Форми і засоби ЛФК. Основи медичного контролю	2
7	Масаж. Види масажу. Вплив масажу на органи і системи. Значення масажу в реабілітації хворих	2
8	Визначення поняття “реабілітація”. Етапи реабілітації. Обсяг і значення реабілітації для окремої особистості та суспільства	2
9	Основні принципи реабілітації. Стан проблеми реабілітації. Міжнародні зусилля, спрямовані на вирішення проблеми реабілітації (ООН, ВООЗ та інші спеціальні організації) Види реабілітації. Види активаційної терапії.	2
10	Реабілітація пацієнтів з різними захворюваннями	2
	Всього	20

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>6 семестр</i>		
1	Охорона праці у відділеннях реабілітації. Постійний гальванічний струм. Гальванізація. Лікарський електрофорез	4
2	Імпульсні струми низької частоти, низької напруги	4
3	Електричний струм високої напруги і частоти. Електричне і магнітне поля	4
4	Лікування ультразвуком. Інгаляційна терапія. Аерозольтерапія.	4
5	Світлолікування. Фізіопрофілактика	4
6	Теплолікування. Водолікування. Грязелікування. Санаторно-курортне лікування	4
7	Організація роботи кабінету ЛФК, вимоги до кабінету, режими руху. Спеціальні методики ЛФК, особливості ЛФК при різних захворюваннях та після травм. Масаж. Види масажу. Вплив масажу на органи і системи. Значення масажу в реабілітації хворих	4
8	Види реабілітації. Види активаційної терапії. Реабілітація пацієнта з хірургічними захворюваннями	4
9	Реабілітація пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів і систем та неврологічними захворюваннями	4
10	Відновне лікування та реабілітація пацієнтів у педіатрії та геріатрії Диференційований залік	3 1
	Всього	40

7. Самостійна робота

№ з/п	Тема	К-ть годин
1	Електростимуляція м'язів — види, техніка та методики, показання, протипоказання.	2
2	Магнітотерапія — постійне та змінне магнітні поля: механізм дії, техніка, методика процедур, показання, протипоказання.	2
3	Лікування ультразвуком — механізм дії, дозування, техніка, методика процедур, показання, протипоказання. Аерозольотерапія — аерозолі й електроаерозолі, аеройнотерапія.	2
4	Лазеротерапія — принцип дії, застосування лазерного випромінювання при різних захворюваннях, техніка безпеки. Фізіопрофілактика, її види, значення для загартовування та оздоровлення населення.	2
5	Санаторно-курортне лікування, курорти України. Кліматотерапія — види, діючі чинники.	2
6	Основи медичного контролю.	2
7	Організація роботи кабінету ЛФК. Рухові режими.	2
8	Спеціальні методики ЛФК під час проведення реабілітації пацієнтів з різними захворюваннями та після травм.	4
9	Види і засоби масажу. Правила масажу і техніка. Гігієнічні основи масажу, показання, протипоказання.	6
10	Види реабілітації, види активаційної терапії. Реабілітація пацієнтів з різними захворюваннями.	6
	Усього	30

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Ознайомити хворих з правилами поведінки під час проведення фізіотерапевтичних процедур.
2. Виписати фізіотерапевтичний рецепт.
3. Знати ознаки ураження електричним струмом, вміти надати першу допомогу.
4. Провести поздовжню гальванізацію хребта, гальванізацію та електрофорез за методикою Вермеля, ділянки коміра (за методикою Щербака), слизової оболонки носа (за методиками Кассіля і Гращенкова).
5. Провести електрофорез і гальванізацію суглобів, грудної клітки, органів.
6. Підготувати прокладки та правильно розмістити й закріпити електроди для електросну.
7. Провести дарсонвалізацію за різними методиками (контактною, дистанційною). Провести дозування процедури.
8. Провести дарсонвалізацію обличчя, ділянки коміра. Оброблення електродів перед процедурою і після неї.
9. УВЧ-терапія при риніті, захворюваннях придаткових пазух носа (гайморит, синусит), грудної клітки (бронхіт). Дози УВЧ-терапії.
10. Провести індуктотермію на ділянку нирок, на нижні кінцівки.
11. Перевірити наявності ультразвукових коливань у випромінювачі.
12. Провести ультразвукову терапію при попереково-крижовому радикуліті, артрозі колінного суглоба, п'яткової шпори.
13. Визначити біодозу.
14. Вмикати опромінювач УФ-променів, робочий режим опромінювача.
15. Підготувати опромінювач УФ-променів для загального опромінювання за схемами й опромінювання з профілактичною метою.
16. Провести місцеве опромінювання УФ-променями — варіанти.
17. Провести опромінювання інфрачервоними променями лампою “ЛІК-5” при попереково-крижовому радикуліті.
18. Провести процедуру світлотепловою ванною при міозиті грудної клітки.
19. Провести процедуру лампою “Соллюкс” на кінцівці.
20. Здійснити гігієнічне оброблення ванни.
21. Приготувати ванни: а) хвойну; б) гірчичну — дитині; в) скипидарну.
22. Провести парафінолікування за різними методиками (нашаровування, кюветно-аплікаційною, серветково-аплікаційною, методика ванночок на стопи і кисті).
23. Вимірювати масу тіла, зріст, окружність грудної клітки.
24. Провести спірометрію, динамометрію (ручну і станову).
25. Складати комплекси РГГ для студентів і хворих.
26. Демонструвати основні та додаткові прийоми масажу.
27. Проводити масаж хребта, попереково-крижової ділянки і кінцівок.
28. Оформляти індивідуальну картку реабілітації пацієнта для проведення

медико-соціальної реабілітації.

29. Визначати етапи медико-соціальної реабілітації пацієнта.

30. Скласти комплекс реабілітаційних заходів залежно від профілю, перебігу, періоду захворювання чи травми.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ДИФЕРЕНЦІЙОВАНОГО ЗАЛКУ

1. Вимоги до кабінету фізіотерапії.
2. Техніка безпеки під час роботи у фізкабінеті.
3. Обов'язки медичної сестри фізкабінету.
4. Види струмів, які застосовуються для електролікування.
5. Вид струму, що їх використовують для електрофорезу й гальванізації.
6. Апарати для гальванізації, вимоги до гідрофільних прокладок і електродів для гальванізації.
7. Методики проведення гальванізації.
8. Розрахунок величини струму під час проведення гальванізації.
9. Що необхідно враховувати під час проведення електрофорезу?
10. Розрахунок витрати лікарської речовини під час проведення електрофорезу.
11. Види гідрофільних прокладок.
12. Ускладнення, що виникають під час гальванізації та електрофорезу, причини ускладнень, допомога.
13. Показання і протипоказання до гальванізації і електрофорезу.
14. Особливості проведення гальванізації та електрофорезу в дітей.
15. Правило полярності при електрофорезі.
16. Характеристика імпульсних струмів низької частоти, низької напруги. Види імпульсних струмів.
17. Вид імпульсного струму, що застосовується для електросну. Фізіологічна дія його на організм.
18. Особливості будови електродів для електросну. Методика проведення електросну.
19. Вимоги до кабінету електросну.
20. Показання і протипоказання до електросну.
21. Електродіагностика та електростимуляція. Апарати для електростимуляції.
22. Види електродів, що застосовуються для електростимуляції. Ділянки розміщення електродів для електростимуляції.
23. Методика проведення електростимуляції.
24. Діадинамічні струми, характеристика струмів та їх модуляцій.
25. Види електродів, що застосовуються для діадинамотерапії, апарати для ДД-терапії.
26. Методика проведення діадинамотерапії, дозування величини струму.
27. Показання і протипоказання до проведення ДД-терапії.
28. Фізіологічна й лікувальна дія діадинамічних струмів.
29. Синусоїдні імпульсні струми, їх особливості.
30. Апарати для ампліпульстерапії, електроди, методики розміщення електродів.
31. Методика проведення ампліпульстерапії, дозування.
32. Апарати для франклінізації. Техніка і методика проведення процедури.
33. Механізм дії індуктотермії.
34. Техніка безпеки при індуктотермії.

35. Методики проведення індуктотермії індуктором-дискон та індуктором-кабелем.
36. Дозування при індуктотермії, дози, особливості проведення індуктотермії дітям.
37. Показання і протипоказання до індуктотермії.
38. Механізм дії струмів д'Арсонвалія. Характеристика струмів.
39. Апарати для дарсонвалізації, особливості будови електродів для дарсонвалізації. Оброблення електродів.
40. Метод лікування ультратонтерапія. Характеристика струмів.
41. Методики проведення дарсонвалізації, дозування.
42. Показання і протипоказання до проведення дарсонвалізації.
43. Лікувальний чинник у методі УВЧ-терапії. Апарати УВЧ — портативні і стаціонарні. Конденсаторні пластини.
44. Фізіологічна і лікувальна дія УВЧ-терапії.
45. Повітряний зазор, його значення, дотримання повітряного зазору у випадку лікування дітей.
46. Дози УВЧ-терапії.
47. Особливості проведення УВЧ дітям.
48. Показання і протипоказання до проведення УВЧ.
49. Апарати мікрохвильової терапії.
50. Заходи охорони праці під час роботи з апаратами мікрохвильової терапії.
51. Методики проведення мікрохвильової терапії, дозування.
52. Показання і протипоказання до мікрохвильової терапії.
53. Фізична характеристика ультразвуку, механізм терапевтичної дії.
54. Апарати стаціонарні і портативні, випромінювачі-вібратори.
55. Методики визначення наявності ультразвукових коливань у випромінювачі.
56. Методики проведення ультразвукової терапії, дозування.
57. Лікарський електрофонофорез.
58. Показання і протипоказання для проведення ультразвукової терапії.
59. Інгаляційна терапія. Аерозольтерапія, лікарські суміші, що застосовуються для інгаляцій.
60. Світлолікування. Оптичне випромінювання.
61. Фізіологічна дія інфрачервоного, видимого та ультрафіолетового випромінювання.
62. Біологічна доза, її визначення.
63. Схеми загального ультрафіолетового опромінювання.
64. Ускладнення, що виникають при УФ опромінюванні, причини їх.
65. Варіанти місцевого опромінювання.
66. Класифікація водолікувальних процедур.
67. Класифікація ванн за складом, температурою, тривалістю.
68. Класифікація душів за тиском, температурою, формою струменя.
69. Класифікація лікувальних грязей.
70. Зберігання, регенерація, нагрівання лікувальних грязей.
71. Механізм дії парафіно- та озокеритолікування.

72. Методики лікування глиною, піском.
73. Методики парафіно- та озокеритолікування.
74. Визначення курорту, санаторію. їх класифікація.
75. Принципи лікування на курортах, показання і протипоказання.
76. Форми й засоби лікувальної фізкультури.
77. Основні завдання медичного контролю.
78. Основні антропометричні виміри і функціональні проби.
79. Показання, протипоказання, фактори ризику при призначенні ЛФК.
80. Особливості ЛФК при травмах опорно-рухового апарату.
81. Дихальні вправи, їх роль при захворюванні органів дихання.
82. Коригувальні вправи при сколіозі.
83. Масаж. Види масажу. Класифікація прийомів класичного масажу за методикою Вербова.
84. Дія масажу на органи й системи.
85. Особливості масажу на різних частинах тіла.
86. Визначення поняття “реабілітація”.
87. Організація, управління системою медичної та соціальної реабілітації в Україні.
88. Основна мета реабілітації в медицині.
89. Види реабілітації
90. Етапи реабілітації.
91. Роль активаційної терапії у відновленні здоров'я.
92. Комплекси реабілітаційних заходів при різних захворюваннях.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

1. Реабілітаційні заходи при інфаркті міокарда.
2. Реабілітаційні заходи при гіпертонічній хворобі.
3. Реабілітаційні заходи при бронхіальній астмі.
4. Реабілітаційні заходи при захворюваннях травного тракту.
5. Реабілітаційні заходи при інсульті.
6. Реабілітаційні заходи при захворюваннях периферичної нервової системи.
7. Реабілітаційні заходи при остеохондрозі хребта.
8. Реабілітаційні заходи при захворюваннях суглобів і травмах опорно-рухового апарату.
9. Реабілітаційні заходи при плоскостопості та сколіозі.
10. Реабілітаційні заходи при захворюваннях органів жіночої статеві сфери.
11. Реабілітаційні заходи при захворюваннях людей літнього віку.
12. Реабілітаційні заходи при порушенні обміну речовин.
13. Особливості ЛФК у дитячому віці.
14. Особливості ЛФК під час підготовки пацієнтів до операцій та в післяопераційний період.

9. Індивідуальні завдання

З метою кращого засвоєння матеріалу з медичної та соціальної реабілітації робочою програмою і навчальним планом освітньо-професійної програми «Лікувальна справа» передбачене виконання індивідуальних завдань:

1. Кожному здобувачу освіти пропонується індивідуальне завдання: скласти тези бесіди, лекції із заданої теми. Наприклад:

а) скласти план та підготувати тези лекції для пацієнтів неврологічного відділення на тему: «Комплекс реабілітаційних заходів при інсульті», «Комплекс реабілітаційних заходів при попереково-крижовому радикуліті», тощо;

б) скласти план та підготувати тези лекції для пацієнтів терапевтичного відділення на тему: «Комплекс реабілітаційних заходів при інфаркті міокарда», «Комплекс реабілітаційних заходів при гіпертонічній хворобі», «Комплекс реабілітаційних заходів при цукровому діабеті», тощо;

б) скласти план та підготувати тези лекції для пацієнтів хірургічного відділення на тему: «Комплекс реабілітаційних заходів при ампутації нижньої кінцівки», «Комплекс реабілітаційних заходів при ампутації верхньої кінцівки», «Комплекс реабілітаційних заходів після операцій на органах черевної порожнини», тощо.

2. Захист рефератів, створення презентацій на індивідуальну тематику.

10. Методи навчання

Освітній процес здійснюється за традиційною технологією: лекції, практичні заняття, самостійна позааудиторна робота. Під час лекцій використовують засоби наочності, зокрема на всі лекційні заняття створені мультимедійні презентації, застосовують інтерактивні методи.

Практичні заняття спрямовані на отримання базових знань та відпрацювання алгоритмів виконання практичних навичок на рівні навички. На практичних заняттях здобувачі освіти опановують уміння між особового спілкування та взаємодії.

11. Методи контролю

На лекційних заняттях проводиться вибірковий контроль на засвоєння викладеної теми.

На практичних заняттях контроль знань проводиться різними методами: опитування, розв'язування тестових завдань, виконання практичних навичок при роботі в малих групах та індивідуальне виконання практичної навички. Значне місце при оцінці знань відводиться розв'язуванню ситуаційних задач як типових, так і підвищеної складності.

Контроль самостійної позааудиторної роботи проводиться у формі виконання індивідуальних завдань на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях згідно графіка.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку, який включає усні відповіді та розв'язання ситуаційної задачі з виконанням практичної навички та комплексного кваліфікаційного екзамену ЄДКІ, який включає розв'язання тестових завдань та тестових задач.

12. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з освітнього компонента «Медична та соціальна реабілітація»

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з медичної та соціальної реабілітації складено для визначення рівня підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти КЗ КОР «Чернобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійна програма «Лікувальна справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), освітньо-професійної програми «Лікувальна справа» 2023 та навчальних планів 2023 року.

КЗ КОР «Чернобильський медичний фаховий коледж»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Лікувальна справа

Критерії оцінювання досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- реферати;
- опитування (усне або письмове; фронтальне, групове або індивідуальне);
- мультимедійні презентації здобувачів освіти;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- демонстрація практичних навичок;
- контрольна робота.

Оцінювання активності і знань здобувачів освіти відбувається під час практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИЙ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

на теоретичних заняттях

Оцінка «5» - здобувач освіти:

- дає повні відповіді на всі запитання, правильно визначає поняття;
- точно формулює думки і обґрунтовує їх;
- послідовно і точно викладає матеріал;
- грамотно оформлює свою відповідь;
- вміє вирішувати ситуаційні задачі з виділенням першочергових заходів по наданню допомоги на догоспітальному етапі (правильні логічно обґрунтовані відповіді)

Оцінка «4» - здобувач освіти:

- відповідь задовольняє ті ж самі вимоги, що й відповідають на оцінку «5», але студент зробив незначні помилки в теоретичних знаннях та допустив невеликі неточності.

Оцінка «3» - здобувач освіти:

- знає і розуміє основні положення теми, але: є прогалини в теоретичних знаннях, в обґрунтуванні та осмисленні ситуаційних задач, допускає помилки при визначенні понять, термінології;
- у відповіді немає чіткості, послідовності;
- не вміє вирішувати задачі;
- плутає послідовність дії при наданні невідкладної допомоги.

Оцінка «2» - здобувач освіти:

- не орієнтується в матеріалі;
- виявляє не розуміння теми;
- допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого;
- відповідь відсутня.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

на практичних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти
1. Високий	«5»	<p>Здобувач освіти вільно володіє темою заняття. Виконуючи завдання, виявляє творчі здібності, самостійно проводить аналогії, надає порівняльні характеристики, обґрунтовуючи свої відповіді, користується широким арсеналом доказів своєї думки, наводить приклади.</p>
		<p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків здобувач освіти</p> <ul style="list-style-type: none"> • Повністю, без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі • Враховує показання і протипоказання • Застосовує навички спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму. <p>Здобувач освіти також володіє:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-особистісними компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності; 2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з теми і застосовує їх при виконанні виробничих завдань; 3. Загально-професійними та спеціалізовано-професійними компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> - застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології; - розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності; - володіє комунікативними навичками; - використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я; - володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. <p>При тестовому контролі виконує завдання 90-100% від загальної кількості тестових завдань.</p>
2. Достатній	«4»	Здобувач освіти володіє темою заняття, виконує

		<p>типові завдання виробничої діяльності, орієнтується в нестандартних ситуаціях, усвідомлює основні поняття, може пояснити зв'язок між причиною і наслідками.</p> <p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків здобувач освіти допускає помилки в підготовчому етапі. Процедури виконуються в правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат та стан здоров'я.</p> <p>Здобувач освіти також володіє:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-особистісними компетенціями – системним та креативним мисленням, властивостями комунікабельності та адаптивності, доцільної критичності і самокритичності; 2. Загально-науковими компетенціями – має базові знання з базових наук і застосовує їх при виконанні виробничих завдань; 3. Загально-професійними та спеціалізовано-професійними компетенціями: <ul style="list-style-type: none"> - застосовує на практиці принципи медичної етики та деонтології; - розуміє соціальні та правові наслідки своєї професійної діяльності; - володіє комунікативними навичками; - використовує стандарти та нормативну базу галузі охорони здоров'я; - володіє навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. <p>При тестовому контролі виконує завдання 89,9-75 % від загальної кількості тестів.</p>
<p>3. Середній</p>	<p>«3»</p>	<p>Здобувач освіти виконує типові завдання професійної діяльності, має знання з теми заняття та базових дисциплін.</p> <p>Здобувач освіти володіє більшою частиною навчального матеріалу з теми, але не завжди робить правильні логічні висновки і узагальнення.</p> <p>Володіє загально-професійними і спеціалізовано професійними компетенціями.</p> <p>Не достатньо володіє навиками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я.</p> <p>Володіє уміннями і компетенціями для здійснення виробничих функцій при виконанні типових та нестандартних завдань виробничої діяльності, в тому числі: доглядом за хворими, профілактичною, організаційно-методичною та</p>

		<p>технічною.</p> <p>При виконанні практичних навиків здобувач освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • допускає помилки, які завдають шкоди психологічному здоров'ю пацієнта • не може чітко вказати показання і протипоказання для здійснення процедури • не чітко виконують підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичного навичка. <p>При проведенні тестового контролю знань, виконує завдання на рівні 74,9-60% від загальної кількості тестів.</p>
4. Початковий	«2»	<p>Під час здійснення виробничих функцій, здобувач освіти виконує окремі типові завдання професійної діяльності. Не демонструє систему необхідних умінь для формування загально-професійних компетенцій, не володіє системним мисленням.</p> <p>Здобувач освіти частково усвідомлює значення теми для застосування в майбутній професійній діяльності.</p> <p>Не повністю розуміє або плутає значення ключових понять з теми. Не достатньо володіє теоретичними знаннями, вміннями та навиками. Не здатний відповідати на більшість питань.</p> <p>Допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта.</p> <p>При проведенні тестового контролю знань, виконує завдання на рівні 59,9 % і менше.</p>

Оцінювання роботи здобувачів освіти

Критерії оцінювання	оцінки			
	5	4	3	2
1. Оцінка усної відповіді на підготовчому та основному етапах	Повна, обґрунтована з використанням медичної термінології	Повна з непевними поясненнями або помилками з використанням медичної термінології	Неповна відповідь, але основні поняття засвоєні	Матеріал не засвоєно, відповідь відсутня або неправильна
2. Оцінювання тестів	100 – 90 % правильних відповідей	89,9 – 75 % правильних відповідей	74,9 - 60 % правильних відповідей	59,9% та менше правильних відповідей
3. Рішення ситуаційних задач	Правильні логічно обґрунтовані відповіді	Правильні відповіді з недостатнім обґрунтуванням	Частково правильні відповіді, обрана тактика порушує стан пацієнта	Відповіді відсутні
4. Практичні навички	Правильно виконує практичні навички, дотримуючись алгоритму послідовності дій	Виконує практичні навички з порушенням алгоритму дій або помилками, які не порушують стан пацієнта	Виконує практичні навички з порушенням алгоритму дій або помилками, які незначно порушують стан пацієнта	Неправильно виконує практичні навички або допускає помилки, які наносять шкоду пацієнту
5 Активність	Проактивний Приймає участь у виконанні завдань. Сам продукує ідеї	Активний Приймає участь у виконанні завдань		Пасивний Не приймає участь у виконанні завдань

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії клінічних дисциплін

Протокол № __ від «__» серпня 20__ р.

Голова циклової комісії _____ Марія ШУЛЛА

**Критерії оцінювання самостійної роботи
здобувачів освіти з освітнього компонента
«Медична та соціальна реабілітація»**

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти з медичної та соціальної реабілітації складено для визначення рівня підготовки фахових молодших бакалаврів у закладі фахової передвищої освіти КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж» за спеціальністю 223 Медсестринство галузь знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійна програма «Лікувальна справа» відповідно до складових галузевих стандартів фахової передвищої освіти затверджених МОН України (Наказ МОН «Про затвердження стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 223 Медсестринство галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр»» № 1202 від 08.11.2021 року), освітньо-професійної програми «Лікувальна справа» 2023 та навчальних планів 2023 року.

КЗ КОР «Чорнобильський медичний фаховий коледж»

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Лікувальна справа

Критерії оцінювання досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути:

- диференційований залік;
- стандартизовані тести;
- командні проекти;
- реферати;
- опитування (усне або письмове; фронтальне, групове або індивідуальне);
- мультимедійні презентації здобувачів освіти;
- клінічні (ситуаційні) задачі;
- демонстрація практичних навичок;
- контрольна робота.

Оцінювання активності і знань здобувачів освіти відбувається під час практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Поточне оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти на практичних заняттях здійснюється за чотирибальною (національною) шкалою: «5» - (відмінно), «4» - (добре), «3» - (задовільно), «2» - (незадовільно) .

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в

структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;

- правильно і повно розкрито зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер;
- повністю розкрито зміст понять, точно використано наукові терміни;
- відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями;
- зроблено аргументовані висновки;
- здобувач освіти демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- майже повно розкрито основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу;
- надано правильне визначення понять і чітко використано наукові терміни;
- недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база, недостатньо мотивовані висновки;
- здобувач освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації;
- у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- зміст навчального матеріалу викладено неповно, фрагментарно, відповідь має недостатньо стійкий (здобувач вищої освіти відповідав невпевнено) та послідовний характер;
- допущено певні помилки й неточності у використанні наукової термінології та визначенні понять;
- відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту викладеного матеріалу;
- у новій навчальній ситуації здобувач освіти використовує лише окремі знання вивченого матеріалу;
- у відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- здобувач освіти неспроможний відтворити зміст навчального матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежуються з розрізненими фактами та загальними фразами;
- допущено грубі помилки при визначенні понять та використанні термінології;
- викладений матеріал не узагальнено, висновки не сформульовано;
- у відповіді наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінювання результатів практичної діяльності здобувачів освіти

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач освіти самостійно і швидко підбирає необхідне обладнання для виконання практичних навичок. Може визначити мету та послідовність виконання маніпуляції. Вміє підготувати необхідне до маніпуляції, дотримується алгоритму дії, не допускає помилок.

Оцінка «4» (добре) - здобувач освіти самостійно підбирає необхідне обладнання. Може визначити мету та послідовність виконання маніпуляції. Визначає показання та протипоказання до маніпуляцій, вміє підготувати необхідне до маніпуляції, дотримується алгоритму дії. Допускає несуттєві помилки, які не впливають на кінцевий результат.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач освіти підбирає обладнання та інструментарій за допомогою викладача. Послідовність виконання маніпуляції порушена.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач освіти не знає, яке обладнання необхідно підібрати для виконання маніпуляції. Послідовність виконання маніпуляції порушена. Допущені помилки впливають на результат маніпуляції.

Оцінювання тестових завдань

Оцінка «5» (відмінно) - 100-90% правильних відповідей.

Оцінка «4» (добре) – 89,9-75% правильних відповідей.

Оцінка «3» (задовільно) – 74,9-60% правильних відповідей.

Оцінка «2» (незадовільно) – 59,9% і менше правильних відповідей.

Оцінювання розв'язання ситуаційної задачі

Оцінка «5» (відмінно) – здобувач освіти правильно виконав практичне завдання (ситуаційну вправу), спроможний аргументовано відстоювати свою думку.

Оцінка «4» (добре) - здобувач освіти показує не досить високі знання понятійного апарату та літературних джерел, вміє аргументувати свої думки та ставлення до відповідних категорій.

Оцінка «3» (задовільно) – здобувач освіти у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел.

Оцінка «2» (незадовільно) – здобувач освіти дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату та літературних джерел.

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (до 15 слайдів), раціонально використані графіки,

малюнки, діаграми тощо. Здобувач освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тему не розкрито, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач освіти не володіє матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання рефератів

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів:

- 1) обсяг виконаного реферату;
- 2) якість написання.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться за реферат, який має обсяг 12 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка «4» (добре) ставиться за реферат, який має обсяг 8 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач фахової передвищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач фахової передвищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел

інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач фахової передвищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань дотримана частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач фахової передвищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

13. Методичне забезпечення

1. До всіх лекційних занять підготовлені мультимедійні презентації, конспекти лекцій, контрольні питання, тестові завдання.
2. До кожного практичного заняття підготовлено інструктивні карти, алгоритми виконання практичних навичок, набір ситуаційних задач різного рівня складності.
3. Для виконання позааудиторної самостійної роботи підготовлені завдання з тестовим матеріалом, задачами, запитаннями для самоконтролю, рекомендованою літературою.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Панасюк Є.М., Федорів Я.М., Модилевський В.М., Фільчикова З.І. Фізіотерапія. — К.: Здоров'я, 1995.

Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.

Степашко М.В., Сухостат Л.В. Масаж і лікувальна фізкультура в медицині: підручник. — К.: Медицина, 2010. — 352 с.

Яковенко Н.П., Самойленко В.Б. Фізіотерапія: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 256 с.

Додаткова

Боголюбов В.М. Физиотерапия. — М.: Медицина, 1997.

Готовцев П.И., Субботин А.Д., Селиванов В.П. Лечебная физкультура и массаж. — М.: Медицина, 1987.

Епифанов В.А. Лечебная и физическая культура: справочник. — М.: Медицина, 1987.

Клячкин А.М., Виноградова М.Н. Физиотерапия. — М.: Медицина, 1995.

15. Інформаційні ресурси

1. Інтернет ресурси
2. <https://chmfc.com.ua/>